



ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ  
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ  
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ  
ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Πληρ.: Γρηγόρης Σταφίδας  
Γραμματέας ΟΕΥ Β'

1 Φεβρουαρίου 2024  
ΑΠ.Φ. 2700/159

**ΠΡΟΣ:** Β4 Δ/νση

**ΚΟΙΝ.:** 1. ΥΠ.ΕΞ.

- Δ.Γ. Υφυπουργού κ. Κ.Φραγκογιάννη
- Γραφείο κας Γ.Γ. ΔΟΣ και Εξωστρέφειας
- Γραφείο κας Β' Γεν. Δ/ντριας
- Β1 Δ/νση

2. Ως Πίνακας Αποδεκτών

**Ε.Δ.:** Γραφείο κας Πρέσβευς

**ΘΕΜΑ:** Η ρουμανική αγορά συγχωνεύσεων και εξαγορών εκτιμάται ότι έφθασε σε αξία στα 7,1 δισεκατομμύρια δολάρια το 2023, έρευνα ΕΥ.

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της ΕΥ, η ρουμανική αγορά συγχωνεύσεων και εξαγορών/Mergers and Acquisitions (M&A), κατέγραψε συνολικά 241 συναλλαγές κατά τη διάρκεια του 2023, με συνολική εκτιμώμενη αξία αυτών στα 7,1 δισ. δολάρια. Συγκριτικά με την αμέσως προηγούμενη χρονιά (2022), παρατηρείται αύξηση κατά 6,1% της εκτιμώμενης αξίας των συναλλαγών (6,6 δισ. δολάρια ΗΠΑ το 2022) και μείωση κατά 6,2% του συνολικού αριθμού αυτών (257 το 2022).

Η ρουμανική αγορά συγχωνεύσεων και εξαγορών κατά τη διάρκεια του 2023 (όπως και το 2022) συνέχισε να αψηφά τόσο τα παγκόσμια όσο και τα περιφερειακά πρότυπα, **παρουσιάζοντας και πάλι αξιοσημείωτη υπεραπόδοση**. Πράγματι, σε παγκόσμιο επίπεδο, η δραστηριότητα συγχωνεύσεων και εξαγορών κατά τη διάρκεια του 2023 συνέχισε την πτωτική της πορεία, σημειώνοντας χαμηλό 10ετίας σε όρους αξίας. Η τάση αυτή αποδόθηκε σε ένα παρατεταμένο περιβάλλον διαρκώς υψηλότερου κόστους χρηματοδότησης, αυξανόμενων γεωπολιτικών εντάσεων, γενικής οικονομικής επιβράδυνσης και αυξημένων ρυθμιστικών περιορισμών. **Αυτοί οι παράγοντες οδήγησαν την αξία των παγκόσμιων συγχωνεύσεων και εξαγορών σε μείωση κατά 13% σε ετήσια βάση, ενώ η αξία των ευρωπαϊκών συγχωνεύσεων και εξαγορών μειώθηκε κατά 19%.**

Επικεντρώνοντας στη ρουμανική αγορά, οι στρατηγικοί επενδυτές διατήρησαν τον κυρίαρχο ρόλο τους, αντιπροσωπεύοντας το 88% του όγκου των συναλλαγών το 2023. Σημειώνεται ότι η έννοια του

στρατηγικού επενδυτή, περιλαμβάνει συνήθως μεγάλες εταιρείες, οι οποίες έχουν στόχο να αποκομίσουν όχι μόνο άμεσα οικονομικά οφέλη (επιστροφή της επένδυσης που πραγματοποιούν), αλλά επιπλέον και στρατηγικά πλεονεκτήματα από τη σύμπραξη (είτε μέσω καινοτομίας είτε μέσω συνεργειών).

Περαιτέρω, οι εγχώριες συμφωνίες παρουσίασαν οριακή άνοδο, με 119 καταγεγραμμένες συναλλαγές (αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ήμισυ του συνολικού όγκου, ενώ και από πλευράς αξίας ξεχώρισαν οι δύο μεγάλες συμφωνίες Profi Rom Food -πώληση στον Όμιλο Delhaize- και Enel Romania -πώληση στον Όμιλο ΔΕΗ-), έναντι 116 το 2022, ενώ ο όγκος των συναλλαγών από ξένους επενδυτές (εισερχόμενοι στη ρουμανική αγορά) μειώθηκε κατά 13,9% σε ετήσια βάση, φθάνοντας συνολικά τις 105. Τέλος, παρά τη χαμηλότερη συνολική βαρύτητα στο συνολικό αριθμό των συναλλαγών και τη μείωση σε 11 συναλλαγές από 14 το 2022, ο αριθμός των εξερχόμενων συναλλαγών παραμένει ισχυρός και αντικατοπτρίζει την ανθεκτικότητα της προθυμίας των Ρουμάνων επενδυτών να εκτελέσουν διασυνοριακές συναλλαγές.

Οι πιο δραστήριοι τομείς, με κριτήριο τον όγκο των συναλλαγών, ήταν :

**α/. Η ακίνητη περιουσία, ο ξενοδοχειακός κλάδος και οι κατασκευές** (17,0% του αριθμού των συναλλαγών). Σε σύγκριση με το 2022, ο αριθμός των συναλλαγών στον τομέα αυτόν μειώθηκε κατά 16,3% την περασμένη χρονιά, λόγω του συνεχιζόμενου υψηλότερου κόστους χρηματοδότησης, αλλά ξεπερνώντας την τεχνολογία ως κύριο τομέα, επιβεβαίωσε τη σχετική του δύναμη και δυναμική,

**β/. Τα καταναλωτικά προϊόντα και το λιανικό εμπόριο** (15,4%), τομείς που εμφανίστηκαν ενισχυμένοι από την τοπική καταναλωτική δύναμη και την εμπιστοσύνη των επενδυτών στη ρουμανική αγορά,

**γ/. Η τεχνολογία** (12,4%), υπογραμμίζοντας την αυξανόμενη σημασία της αντιμετώπισης των αναγκών ψηφιακού μετασχηματισμού σε μια νέα οικονομία, η οποία επιταχύνεται από την έλευση αναδυόμενων τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και

**δ/. Η ενέργεια και οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας** (12,0%), τομείς που συνέχισαν να επωφελούνται από τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι μεγαλύτερες συναλλαγές του 2023, με κριτήριο την αξία κάθε μίας εξ αυτών, ήταν (σημειώτέον ότι στις πέντε πρώτες συναλλαγές, υπάρχουν δύο με ελληνικό ενδιαφέρον) :

1/. Η εξαγορά της “Profi Rom Food”, η οποία ανήκε στο επενδυτικό ταμείο – private equity fund “Mid Europa Partners”, από την Ahold Delhaize, έναν σημαντικό παίκτη στην παγκόσμια αγορά λιανικής πώλησης τροφίμων με έδρα την Ολλανδία (και ήδη παρόντα στην ρουμανική αγορά μέσω της αλυσίδας σούπερ μάρκετ “Mega Image”, έναντι 1,4 δισ. δολαρίων ΗΠΑ,

2/. Η εξαγορά της Enel Romania (ιταλικών συμφερόντων) από την ΔΕΗ Α.Ε., έναντι 1,3 δισ. δολαρίων ΗΠΑ,

3/. Η εξαγορά της Alpha Bank Romania από την ιταλική Unicredit, έναντι 319 εκ. δολαρίων ΗΠΑ,

4/. Η πώληση, από την “Mitiska REIM” (επενδυτικό ταμείο διαχείρισης ακίνητης περιουσίας με έδρα το Βέλγιο) 25 εμπορικών πάρκων στην “M Core Property HQ” (με έδρα τη Μεγάλη Βρετανία) έναντι 236 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ, **μία από τις μεγαλύτερες συναλλαγές που έχουν καταγραφεί ποτέ στη ρουμανική αγορά εμπορικών ακινήτων** και

5/. Η εξαγορά από την **μεξικανική** εταιρεία τροφίμων “Grupo Bimbo”, της ρουμανικής αλυσίδας φούρνων “Vel Pitar”, έναντι 210 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ.

Συνολικά, οι πιο ενεργοί επενδυτές ανά χώρα προέλευσης προέρχονταν από τις Ηνωμένες Πολιτείες (9,5% των εισερχόμενων συναλλαγών), τις Κάτω Χώρες (8,6%), τη Γαλλία, την Ελβετία και την Πολωνία (7,6% η καθεμία), ενώ το 2023, η μέση αξία ανά συναλλαγή μειώθηκε ελαφρώς στα 40 εκατ. δολάρια ΗΠΑ (χωρίς ωστόσο να είναι απόλυτα ακριβές το στοιχείο αυτό, καθώς συνεχίζεται η σταθερή τάση μη αναφοράς τιμών συναλλαγών για τις μεγαλύτερες συμφωνίες).

Περαιτέρω και όσον αφορά στην **πορεία της παραπάνω αγοράς κατά το 2022** και για να υπάρχουν σημεία σύγκρισης, αναφέρεται από πλευράς μας ότι,

-ο **τομέας της τεχνολογίας** είχε όγκο 19,4% του συνόλου των ολοκληρωμένων συναλλαγών συγχωνεύσεων και εξαγορών (στην 3η θέση το 2023),

-ακολουθούμενος από τον **τομέα των ακινήτων** με 16,3% των συναλλαγών (στην 1η θέση το 2023),

-τον **τομέα της υγείας\*** με 11,2% και  
-τον **τομέα της ενέργειας** με 8,1% (στην 4η θέση το 2023).

Σε σύγκριση με το 2021, το ενδιαφέρον για τις ψηφιακές αλλαγές και η ταχεία προσαρμογή σε αυτές οδήγησαν σε αυτή την αύξηση των συναλλαγών στον τομέα της τεχνολογίας το 2022, ενώ η έντονη αύξηση των επιτοκίων επηρέασε τη μείωση των συναλλαγών που ολοκληρώθηκαν στην αγορά ακινήτων. Ταυτόχρονα, ο τομέας της υγειονομικής περιθάλψης επωφελήθηκε από τις ταμειακές ροές μετά την πανδημία COVID-19, γεγονός που παρακίνησε τους επενδυτές να αναπτύξουν περαιτέρω τις επιχειρήσεις τους σε αυτή την αγορά.

Ειδικότερα για τον τομέα της υγείας\* σημειώνεται ότι σε αυτόν συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας των Φαρμακείων ο οποίος χαρακτηρίζεται από την παρουσία πολυάριθμων τοπικών και διεθνών εταιρειών, οι οποίες είχαν αθροιστικά στην κατοχή τους, κατά την περίοδο 2015-2022, μεταξύ 7700 και 8100 φαρμακείων.

Τα τελευταία χρόνια, η **αγορά φαρμακείων** έχει αλλάξει σημαντικά, καθώς υπήρξε κάθετη και οριζόντια ενοποίηση, με τις διάφορες εξαγορές που πραγματοποιήθηκαν (και) από μεγάλους ευρωπαϊκούς παίκτες. Για παράδειγμα, ο ρουμανικός όμιλος Dr Max απέκτησε την επίσης ρουμανική αλυσίδα A&D Pharma Group με δραστηριότητες χονδρικής και λιανικής πώλησης με φαρμακευτικά και παραφαρμακευτικά προϊόντα και την αλυσίδα φαρμακείων Richter αλλά και τον διανομέα Pharmafarm, ο γερμανικός όμιλος Phoenix αγόρασε το φαρμακείο Help Net και τον διανομέα Farmexim (σημειώνεται ότι οι μεγαλύτερες αλυσίδες Φαρμακείων στη ρουμανική αγορά είναι οι : Catena, Dr Max, Help Net, Dona, Ropharma, ενώ όσον αφορά στους διανομείς είναι οι : Fildas Trading/ανήκει στον όμιλο Catena, Mediplus/ανήκει στον όμιλο Dr Max, Farmexim/ ανήκει στον όμιλο HelpNet και η Alliance Healthcare).

Παράλληλα οι μεγαλύτερες συναλλαγές του 2022, με κριτήριο την αξία κάθε μίας εξ αυτών, ήταν:

1/. Η συμφωνία που συνήφθη μεταξύ της Romgaz και της ExxonMobil Exploration and Production Romania Limited ήταν μία από τις σημαντικότερες συμφωνίες εξαγορών και συγχωνεύσεων που συνήφθησαν στη Ρουμανία το 2022. Η Romgaz απέκτησε την ExxonMobil και το 50% των μετοχών της στο υπεράκτιο έργο Neptun Deep στη Μαύρη Θάλασσα έναντι 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων.

2/. Η εξαγορά της Ford Romania από την Ford Otosan Netherlands έναντι 785 εκατ. δολαρίων και

3/. Η συναλλαγή σχετικά με το χαρτοφυλάκιο γραφείων της αυστριακής CA Immo στη Ρουμανία, το οποίο εξαγοράστηκε από την ρουμανική Paval Holding έναντι 89 εκατ. δολαρίων.

4/. Επίσης, το 2022, μια αξιοσημείωτη συναλλαγή - αν και το τίμημά της δεν δημοσιοποιήθηκε - ήταν η συναλλαγή μέσω της οποίας η φαρμακοβιομηχανία Terapia Cluj, μέρος του **ινδικού** κολοσσού Sun Pharma, αγόρασε μια σειρά 12 προϊόντων με το εμπορικό σήμα Uractiv από την ρουμανική Fiterman Pharma.

Ο Δ/νων

Παντελής Γιαννούλης  
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄